

**ČESKÉ VYSOKÉ
UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE**

**FAKULTA
BIOMEDICÍNSKÉHO
INŽENÝRSTVÍ**

**BAKALÁŘSKÁ
PRÁCE**

2019

**TOMÁŠ
POKORNÝ**

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Taktické řízení složek integrovaného záchranného systému u
společného zásahu**

**Tactical management of Integrated Rescue System bodies during joint
operations**

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Vedoucí práce: Ing. Miroslav Štěpán

Tomáš Pokorný

KLADNO, KVĚTEN 2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Pokorný** Jméno: **Tomáš** Osobní číslo: **465303**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Plánování a řízení krizových situací**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Taktické řízení složek integrovaného záchranného systému u společného zásahu

Název bakalářské práce anglicky:

Tactical management of Integrated Rescue System bodies during joint operations

Pokyny pro vypracování:

Předmětem bakalářské práce bude posouzení praktické využitelnosti stávajících pravidel pro spolupráci základních složek integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) při společném zásahu na úrovni taktického řízení. V teoretické části bude vysvětleno, co to je IZS, k čemu slouží a z čeho se skládá. Následně práce uvede pravidla určování velitele zásahu u společného zásahu a související společné předpisy. Praktická část se bude zabývat kvalitativním průzkumem prováděným pomocí kazuistik skutečných mimořádných událostí. Každá jednotlivá kazuistika bude obsahovat základní charakteristiku mimořádné události, popis situace a místa zásahu. Hlavní pozornost bude pak věnována rozhodovacímu procesu velitele zásahu ve vztahu k ostatním složkám IZS. Závěrem této části bude analýza vyplývající z porovnání kazuistik mimořádných událostí s platnými pravidly pro vedení daného typu zásahu vedoucích ke zjištění případných odchylek. Následná diskuze bude zaměřena na posouzení, zda případné zjištěné odchylky byly zaviněny rozhodovacím procesem velitele zásahu nebo nedostatečnými pravidly.

Seznam doporučené literatury:

- [1] KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA, Ochrana obyvatelstva, Praha: Armex, 2006, ISBN 80-8679533-0
- [2] Kolektiv autorů, Katalog typových činností složek IZS, Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007, ISBN 978-80-7385-028-9
- [3] Kolektiv autorů, Bojový řád jednotek požární ochrany II, V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017, ISBN 978-80-7385-197-2
- [4] Kolektiv autorů, Krizová legislativa (soubor zákonů), Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, ISBN 978-80-7380-627-9

Jméno a příjmení vedoucí(ho) bakalářské práce:

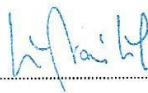
Ing. Miroslav Štěpán

Jméno a příjmení konzultanta(ky) bakalářské práce:

Bc. Tomáš Kluz

Datum zadání bakalářské práce: **18.02.2019**

Platnost zadání bakalářské práce: **18.09.2020**

prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSc., MBA, dr.h.c.
podpis vedoucí(ho) katedry

prof. MUDr. Ivan Dylevský, DrSc.
podpis děkana(ky)

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Taktické řízení složek integrovaného systému u společného zásahu vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 01.05.2019

.....
podpis

Poděkování

Touto cestou bych velice rád poděkoval mému vedoucímu práce panu Ing. Miroslavovi Štěpánovi za jeho vstřícnost, úsilí, čas, věcné připomínky a užitečné rady při psaní mé bakalářské práce.

Dále bych chtěl poděkovat mému veliteli čety, konzultantovi ppor. Bc. Tomáši Kluzovi, za cenné vzpomínky a zkušenosti od zásahů popisovaných v praktické části bakalářské práce.

Abstrakt

Předmětem práce je posouzení pravidel řízení a koordinace základních složek integrovaného záchranného systému u společného zásahu. Ve své teoretické části se zabývá popisem integrovaného záchranného systému včetně jeho dělení na jeho jednotlivé složky. Následně se zaměřuje na podrobnější seznámení s jednotlivými základními složkami integrovaného záchranného systému a zároveň popisuje, jaké jsou jejich hlavní úkoly. V závěru teoretické části jsou popsána základní pravidla pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému včetně zásad stanovení velitele zásahu.

Praktická část bakalářské práce je věnována popisu a rozboru skutečných zásahů, kde společně zasahovaly nejméně dvě ze základních složek integrovaného záchranného systému. Metodou zpracování praktické části je kvalitativní průzkum, který je řešen pomocí kazuistik dělených na tři části. První částí je charakteristika popisované mimořádné události, druhou částí je samotný popis události včetně časové osy a třetí částí je identifikace zásadních rozhodnutí velitele zásahu u té či oné události a posouzení jeho legitimitnosti a vhodnosti.

Završením celé práce je pak celkové posouzení činnosti velitele zásahu u zmíněných mimořádných událostí a posouzení, zda jsou pravidla pro vedení takových typů zásahu nastavena správně.

Klíčová slova

Integrovaný záchranný systém. Hasičský záchranný sbor. Policie České republiky. Zdravotnická záchranná služba. Jednotky požární ochrany. Velitel zásahu. Mimořádná událost.

Abstract

The bachelor's thesis provides an assessment of rules concerning the management and coordination of the integrated rescue system key segments in a joint rescue action. The theoretical part of the thesis describes the integrated rescue system and its division into individual segments. Subsequently, these segments are discussed in more detail, including the description of their main tasks. The final section of the theoretical part addresses the basic rules applied in the coordination of integrated rescue system segments, and the principles used when appointing the action commander.

The research part of the thesis describes and analyses real rescue actions, with at least two of the key segments of the integrated rescue system participating in a joint action. In terms of methodology, this part is based on qualitative survey, using case studies. Each case study has three sections. The first section characterizes the emergency, the second section describes the emergency, including the timeline, and the third identifies essential decisions made by the action commander in the specific emergency. The decisions are assessed in terms of their lawfulness and appropriateness.

Eventually, the thesis provides a general assessment of the commanders' actions in the selected emergencies. It also evaluates if the management rules in those types of actions have been set appropriately.

Keywords

Integrated rescue system. Fire Rescue Service. Police of the Czech Republic. Emergency Medical Service. Fire rescue units. Action commander. Emergency.

Obsah

1	Úvod.....	11
2	Současný stav	12
2.1	Integrovaný záchranný systém.....	12
2.1.1	Základní popis.....	12
2.1.2	Organizační složení.....	13
2.1.3	Legislativa.....	15
2.2	Hasičský záchranný sbor České republiky	15
2.2.1	Základní popis.....	15
2.2.2	Struktura.....	16
2.2.3	Legislativa.....	20
2.3	Jednotky požární ochrany	20
2.3.1	Základní popis.....	20
2.3.2	Druhy jednotek.....	21
2.3.3	Kategorie jednotek	22
2.3.4	Legislativa.....	22
2.4	Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby	23
2.4.1	Základní popis.....	23
2.4.2	Organizační struktura.....	24
2.4.3	Legislativa.....	26
2.5	Policie české republiky.....	27

2.5.1	Základní popis.....	27
2.5.2	Organizační struktura.....	28
2.5.3	Legislativa.....	31
2.6	Zásady spolupráce základních složek integrovaného záchranného systému.....	32
2.6.1	Pravidla stanovení velitele zásahu	32
2.6.2	Pravidla spolupráce	34
2.6.3	Systém komunikace	34
3	Cíle práce.....	37
4	Metodika	38
4.1	Kazuistika 1 – Dopravní nehoda	39
4.1.1	Charakteristika	39
4.1.2	Popis mimořádné události.....	40
4.1.3	Zásadní taktická rozhodnutí velitele zásahu	43
4.2	Kazuistika 2 – Dopravní nehoda	45
4.2.1	Charakteristika	45
4.2.2	Popis mimořádné události.....	46
4.2.3	Zásadní taktická rozhodnutí velitele zásahu	49
4.3	Kazuistika 3 – Dopravní nehoda	50
4.3.1	Charakteristika	50
4.3.2	Popis mimořádné události.....	51
4.3.3	Zásadní taktická rozhodnutí velitele zásahu	53
4.4	Kazuistika 4 – spolupráce se složkami IZS.....	54

4.4.1	Charakteristika	54
4.4.2	Popis mimořádné události.....	55
4.4.3	Zásadní taktická rozhodnutí velitele zásahu	57
4.5	Kazuistika 5 – Pátrání po pohřešované osobě.....	58
4.5.1	Charakteristika	58
4.5.2	Popis mimořádné události.....	59
4.5.3	Zásadní taktická rozhodnutí velitele zásahu	62
5	Výsledky.....	63
6	Diskuze.....	66
7	Závěr.....	71
8	Seznam použitých zkratk.....	72
9	Seznam použité literatury.....	75
10	Seznam použitých obrázků.....	79

1 ÚVOD

Tato Bakalářská práce popisuje, jak funguje systém včasné pomoci obyvatelstvu vystaveného působení negativních vlivů nenadálé krizové situace na území České republiky. Každý občan našeho státu, ale i osoby zdržující se na našem území dočasně, mají zákonem dané právo na základní zajištění bezpečnosti a zdraví. Odpovědnost za dodržení těchto zákonných práv nese stát. Ten toto zajišťuje prostřednictvím ministerstev, ústředních správních úřadů, správních úřadů nebo k tomu deleguje krajské úřady, úřady obcí s rozšířenou působností či úřady obcí. Každý z těchto dotčených orgánů přispívá do systému bezpečnosti svým podílem pomocí k tomu účelu vytvořených výkonných nástrojů a napomáhá tak vytváření komplexního bezpečnostního prostředí. Těmito nástroji jsou myšleny ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory, poskytovatelé zdravotnických záchranných služeb, orgány veřejného zdraví a další organizace podílející se na udržení bezpečnosti. [1]

V České republice byl pro zajištění bezprostřední pomoci lidem, zvířatům, majetku či životního prostředí ohrožených náhlou nepředvídatelnou situací v roce 2001 uzákoněn Integrovaný záchranný systém. Ten slouží k zajištění spolupráce všech jeho složek, které byly zmíněny v předcházejícím odstavci jako nástroje státu nebo samosprávného celku k zajištění potřeb obyvatelstva.

Tato práce se však bude zabývat pouze vybranou částí z bezpečnostního systému České republiky, kterou bude spolupráce základních složek integrovaného záchranného systému působící přímo v místě, kde dochází k negativním vlivům narušující bezpečnostní prostředí.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Integrovaný záchranný systém

Potřeba vzniku IZS vzešla již v 1993, kdy neexistoval žádný ucelený systém komunikace, spolupráce nebo dokonce koordinace výkonných složek státu a organizací působících na úseku poskytování pomoci obyvatelstvu, ochraně majetku či životního prostředí. Posledním pomyslným mezníkem k zavedení takového systému byly ničivé povodně na Moravě v roce 1997. Tam se ukázala potřeba koordinace a spolupráce jednotlivých orgánů a organizací jako klíčový problém. [1, 2, 20]

2.1.1 Základní popis

Integrovaný záchranný systém je stanoven zákonem č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. V tomto zákoně je v první řadě jasně stanoveno, co se pod pojmem integrovaný záchranný systém skrývá, z čeho se skládá a co je jeho hlavním úkolem. V neposlední řadě jsou v zákoně o IZS vymezena práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události či při jejich zvládnutí a samozřejmě vedle práv a povinností právnických a fyzických osob zákon vymezuje působnost a pravomoc správních úřadů a samosprávních celků. Dále jsou v zákoně o IZS vymezeny některé základní pojmy. Pojmy potřebné pro potřeby této práce jsou integrovaný záchranný systém, mimořádná událost, záchranné práce a likvidační práce. Zákon o IZS je definuje takto. [2, 19]

„Integrovaným záchranným systémem je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“ [2, § 2a]

„Mimořádnou událostí je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“ [2, § 2b]

„Záchrannými pracemi jsou činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.“ [2, § 2c]

„Likvidačními pracemi jsou činnosti vedoucí k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.“ [2, § 2d]

O zásahu integrovaného záchranného systému mluvíme v případě, že je na místě mimořádné události zapotřebí současné provádění záchranných a likvidačních prací dvěma nebo více složkami IZS. Tento koordinační systém se obdobně využije i v případě předcházení vzniku mimořádné události. [2]

2.1.2 Organizační složení

Integrovaný záchranný systém, jak už bylo uvedeno v předešlých kapitolách, je koordinačním systémem sloužící k efektivní spolupráci záchranných složek a organizací u mimořádné události. Tyto subjekty jsou pro potřeby IZS děleny do dvou skupin. První skupinou jsou základní složky, které zajišťují nepřetržitý provoz operačních středisek sloužících k příjmu tísňového volání, jeho vyhodnocení a vyslání příslušných sil a prostředků na místo mimořádné události. Pro tyto účely zároveň dislokuje své síly a prostředky na celém území státu tak, aby byla efektivní pomoc zajištěna pro všechny občany. Druhou skupinou jsou ostatní složky, jejichž zařazení do IZS závisí na smluvní dohodě o plánované pomoci na vyžádání s některou ze základních složek. [2]

Další důležitou částí IZS jsou stále orgány pro koordinaci. Těmi jsou centra tísňového volání zajišťující příjem hovorů na jednotném evropském čísle tísňového volání 112. Tato centra jsou umístěna v rámci České republiky na 14 operačních a informačních střediscích hasičských záchranných sborů krajů. Tyto potom nazýváme jako operační a informační střediska integrovaného záchranného systému. Ta zajišťují nejen příjem tísňového volání, ale také vysílání sil a prostředků a předání informací jednotlivým složkám IZS potřebných ke zvládnutí mimořádné události. V případě události přesahující území krajů a vyžadující centrální koordinaci, nebo je-li zapotřebí povolát speciální síly a prostředky, přebírá koordinaci operační a informační středisko generálního ředitelství hasičského záchranného sboru. To je 15. operační a informační středisko IZS, které však není vybaveno pro příjem tísňového volání na lince 112. [2, 3]

Základní složky:

„Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen "hasičský záchranný sbor"), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky.“ [2, § 4, odst. 1]

Ostatní složky:

„Ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.“ [2, § 4, odst. 2]

2.1.3 Legislativa

- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky 429/2003 Sb.
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva
- Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nařízení vlády č. 527/2003 Sb.

2.2 Hasičský záchranný sbor České republiky

2.2.1 Základní popis

Hasičský záchranný sbor České republiky je nejdůležitější složkou IZS, jelikož zajišťuje nejen operační střediska IZS, ale také zastřešuje legislativní oporu celého systému. Jako jeden z bezpečnostních sborů České republiky se podílí na vytváření a udržování bezpečnostního prostředí především v oblasti ochrany, na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva a při ostatních mimořádných událostech a krizových situacích. Z hlediska chráněných hodnot se jedná o ochranu života a zdraví obyvatel, zvířat, životního prostředí a v neposlední řadě i majetku. HZS

ČR nepůsobí jen při úkolech v represivních činnostech zaměřených na přímé odvrácení působení nebezpečných jevů nebo likvidaci jejich následků, ale působí také jako výkon státní správy ve svěřené oblasti. [1, 4]

V oblasti státní správy vykonává činnost na úseku stavební prevence. Ta zahrnuje aktivní účast na stavebních řízeních, kontrolní činnosti zajišťující dodržování platné legislativy a na zjišťování příčin požárů. Výsledky kontrol a vyšetřování příčin požárů pak vyhodnocují a zpracovávají pro potřeby změny nebo doplnění platných předpisů. Další částí je zajištění včasné pomoci všem občanům státu. K tomu slouží plošné pokrytí území jednotkami požární ochrany, které zajišťují záchranné, likvidační nebo i obnovovací práce. V gesci HZS ČR je i ochrana obyvatelstva, která zahrnuje preventivní opatření, přípravu i realizaci činností k zajištění základních lidských potřeb pro obyvatelstvo v době i po ukončení mimořádné události nebo krizového stavu. Zajišťuje zejména včasné varování obyvatelstva, vyrozumění orgánů krizového řízení, humanitární pomoc, nouzového ubytování, stravování a další činnosti potřebné k nouzovému přežití obyvatel. [1, 4, 7]

Při všech těchto úkolech HZS ČR zajišťuje spolupráci dotčených orgánů státní správy a samosprávy. Dohlíží na plnění povinností delegovaných na orgány krajů, obcí s rozšířenou působností a obcí. [4, 5]

2.2.2 Struktura

Struktura HZS ČR je zakotvena v zákoně č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. [4]

Organizace HZS ČR podle § 5 zákona č. 320/2015 Sb.

- generální ředitelství
- hasičské záchranné sbory krajů
- záchranný útvar
- škola [4]

Generální ředitelství HZS ČR je součástí ministerstva vnitra a v jeho čele stojí generální ředitel hasičského záchranného sboru. Plní úkoly ministerstva vnitra v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, civilního nouzového plánování a krizového řízení. Generální ředitelství je nadřízeným orgánem hasičských záchranných sborů krajů, záchranného útvaru a školy. Součástí GŘ HZS ČR je operační a informační středisko. To slouží k ústřední koordinaci mezikrajské, celostátní nebo mezinárodní součinnosti záchranných prací. Je zároveň OPIS IZS, ale není vybaveno pro příjem evropského tísňového volání linky 112. [1, 4]

GŘ HZS ČR se člení na organizační složky:

- Hasičský záchranný útvar Pražského hradu, který mimo jiné zajišťuje ochranu Pražského hradu. [4]
- Technický ústav požární ochrany zajišťuje a koordinuje vývoj a výzkum na úseku požární ochrany, technické posouzení při vyšetřování vzniku požáru, provádí odborné expertízy, posouzení technické způsobilosti prostředků požární ochrany a další související činnosti. [4]

- Školní a výcvikové zařízení GŘ HZS ČR zajišťuje vzdělávání a získávání odborné způsobilosti na úseku požární ochrany a IZS. [4]
- Institut ochrany obyvatelstva provádí vědeckovýzkumnou, vzdělávací, výcvikovou a informační činnost pro potřeby ochrany obyvatelstva. [4]
- Skladovací a opravárenské zařízení provádí činnosti spojené s údržbou a zajištěním provozuschopnosti technických zařízení v rámci HZS ČR a zajišťuje uskladnění zásob humanitární pomoci, pohotovostních zásob a dalšího materiálu. [4]

Hasičský záchranný sbor kraje je organizační složkou státu a je přímo podřízen GŘ HZS ČR. Plní úkoly vyplývající z platné legislativy totožné s úkoly uvedenými v předešlé kapitole a to pro území příslušného kraje. Počet HZS krajů je 14 a přímo reflektují územní členění státu na vyšší samosprávné celky. Zřizují svá krajská operační a informační střediska HZS kraje, která jsou zároveň operačními středisky IZS. Na rozdíl od OPIS GŘ HZS ČR jsou KOPIS vybavena pro příjem volání na jednotné evropské číslo tísňového volání 112. Jejich hlavním úkolem je přijímání tísňové informace, vyhodnocení a vyslání sil a prostředků na místo mimořádné události. Dále zajišťují předání informací ostatním složkám IZS potřebných k úspěšnému zvládnutí zásahu, orgánům krizového řízení nebo OPIS GŘ HZS ČR. V čele HZS kraje stojí jeho ředitel. HZS kraje se dále člení na územní odbory a ty pak dále na jednotlivé stanice HZS, kde jsou dislokovány síly a prostředky potřebné pro zvládnutí mimořádné události. [4, 5, 8]

HZS kraje si může, stejně jako GŘ HZS ČR, vytvářet v rámci své působnosti účelová zařízení potřebná pro výcvik, školení, vědu a výzkum. Jedním z takových

zařízení jsou chemické laboratoře sloužící nejen pro školení a výcviky, ale také pro pokročilá měření a analýzy v přímo v místě zásahu. Laboratoře HZS kraje nemají zřízeny všechny kraje, ale slouží spádově pro více dotčených HZS krajů. [4, 5]

Záchranný útvar HZS ČR je stejně jako HZS kraje organizační složkou státu. V jeho čele stojí velitel útvaru a plní nejen běžné úkoly jednotky požární ochrany, ale také některé úkoly školicího a výcvikového zařízení. Navíc zajišťuje získání a zdokonalení odborné způsobilosti řidičů pro potřeby jednotek požární ochrany. Disponuje také speciální technikou pro zvládnutí mimořádných událostí, které nelze zvládnout běžnou technikou JPO anebo technikou potřebnou pro obnovu území po skončení mimořádné události. Záchranný útvar je rozčleněn na záchranné roty s dislokací na území České republiky takto. [4, 5]

- 2 záchranné roty v Hlučíně [8]
- 1 záchranná rota ve Zbirohu [8]
- 1 záchranná rota v Jihlavě [8]

Škola je rovněž organizační složkou státu a slouží k poskytování vzdělání v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, krizového řízení a IZS. Jedná se o Střední odbornou školu požární ochrany a Vyšší odbornou školu požární ochrany Frýdek-Místek. [4]

V případě vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může generální ředitelství, hasičský záchranný sbor kraje nebo záchranný útvar zřídit odřad civilní obrany. Tyto odřady se vytvářejí z jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí

a stávají se organizační složkou HZS ČR. Tedy i na členy těchto odřadů je nahlíženo jako na zaměstnance HZS ČR. [4]

2.2.3 Legislativa

- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky
- Vyhláška č. 407/2015 Sb., kterou se stanoví druhy a vzory služebních stejnokrojů Hasičského záchranného sboru České republiky, způsob označení příslušnosti k Hasičskému záchrannému sboru České republiky a odlišujícího označení, vzory služebních průkazů a průkazů zaměstnanců a způsob prokázání příslušnosti služebním průkazem a vzory velkého a malého znaku Hasičského záchranného sboru České republiky a základní znaky charakterizující prapor Hasičského záchranného sboru České republiky (výstrojní vyhláška hasičského záchranného sboru)

2.3 Jednotky požární ochrany

2.3.1 Základní popis

Jednotky požární ochrany můžeme považovat za pracovní orgán vykonávající záchranné, likvidační a popřípadě i obnovovací práce přímo na místě mimořádné události. Tyto jednotky plní úkoly vyplývající z platné legislativy a příslušné dokumentace a to především na úseku požární ochrany. JPO jsou řazeny do několika kategorií podle několika hledisek tak, aby společně tvořily komplexní systém zajišťující efektivní zásah na místě mimořádné události. K tomuto účelu je zřízen takzvaný systém plošného pokrytí území jednotkami požární ochrany. V něm jsou stanovena místa dislokací jednotlivých JPO určitých kategorií tak, aby

byl zajištěn včasný dojezd potřebné techniky, sil a prostředků do místa, kde jich je zapotřebí. [5, 6]

Hlavním dělením druhů jednotek je podle personálního obsazení. To znamená na jednotky profesionální, ve kterých jejich příslušníci vykonávají toto povolání jako své zaměstnání, a jednotky dobrovolné, jejichž členové provádí veškeré práce dobrovolně, zadarmo nebo jen za drobnou úplatu. V některých výjimečných případech lze mít jednotku složenou z profesionálů i dobrovolných členů. Pro potřeby plošného pokrytí se jednotky dělí do kategorií, jež je předurčují podle různých kritérií. [5, 6]

2.3.2 Druhy jednotek

- Jednotka hasičského záchranného sboru, která je součástí HZS ČR, je zřizována státem a tvoří jí příslušníci HZS kraje, GŘ HZS nebo záchranného útvaru HZS vykonávající toto povolání na základě služebního poměru podle zákona č. 361/2000 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. [5]
- Jednotka hasičského záchranného sboru podniku, kterou si zřizuje právnická nebo podnikající fyzická osoba, je tvořena osobami vykonávající činnost v jednotce na základě pracovního vztahu jako své povolání. [5]
- Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce jejímž zřizovatelem je obec a její členové nevykonávají činnosti v jednotce jako své povolání. [5]
- Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku je jednotka zřizovaná právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, jejíž členové jsou zaměstnanci daného subjektu, ale jejich hlavní pracovní náplň není činnost v jednotce. [5]

- Vojenská hasičská jednotka je zvláštním druhem jednotky. Je zřizována a organizována Ministerstvem obrany a její členové jsou buď vojáci z povolání nebo občanští zaměstnanci. [5]

2.3.3 Kategorie jednotek

- JPO I – *„jednotka hasičského záchranného sboru s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace“* [9, str. 62]
- JPO II - *„jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace“* [9, str. 62]
- JPO III - *„jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace“* [9, str. 62]
- JPO IV - *„jednotka hasičského záchranného sboru podniku“* [9, str. 62]
- JPO V - *„jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně“* [9, str. 62]
- JPO VI - *„jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku. V dohodě se zřizovatelem mohou být tyto jednotky využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod“* [9, str. 62]

2.3.4 Legislativa

- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků

2.4 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

2.4.1 Základní popis

Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby jsou základní složkou integrovaného záchranného systému. Tato složka IZS primárně zajišťuje neodkladnou přednemocniční péči poskytovanou na místě mimořádné události a následný transport pacienta do příslušného zdravotnického zařízení. To zajišťuje po pozemních komunikacích sanitními vozy nebo letecky prostřednictvím policejních a armádních vrtulníků nebo vrtulníků nestátních provozovatelů. Kromě této hlavní činnosti dále zajišťují převozy raněných, nemocných, rodiček, orgánů, tkání, krve a dalších věcí zvláštní povahy, jež nelze ze zákona přepravovat jiným způsobem. [2, 10, 11]

Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby jsou buď příspěvkovými organizacemi financovanými příslušnými kraji nebo zajišťovány smluvně se soukromými subjekty. Kraj má povinnost ze zákona ZZS organizovat tak, aby bylo dosaženo pokrytí celého území kraje výjezdovými skupinami s dojezdem do 20 minut na místo mimořádné události. ZZS zasahuje buď samostatně nebo ve spolupráci s ostatními složkami IZS, a to v případech, kdy došlo k vážnému poškození zdraví nebo přímému ohrožení života osob. Koordinaci jednotlivých ZZS

kraje zajišťuje mimo jiné Ministerstvo zdravotnictví ČR, které zároveň jednotlivé ZZS kraje metodicky řídí. Pro potřeby IZS si jednotlivá ZZS kraje může na základě smluvní dohody o pomoci na vyžádání zajistit další poskytovatele zdravotnických služeb potřebné pro zvládnutí mimořádné události. Tímto se smluvní poskytovatel zdravotnických služeb stává ostatní složkou IZS. [2, 10, 11]

2.4.2 Organizační struktura

Základní členění poskytovatelů záchranných zdravotnických služeb je stanoveno zákonem č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě.

- Ředitelství
- Zdravotnické operační středisko
- Výjezdové základny s výjezdovými skupinami
- Pracoviště krizové připravenosti
- Vzdělávací a výcvikové středisko [10]

Ředitelství zdravotnické záchranné služby zajišťuje na území příslušného kraje úkoly a činnosti směřující k bezproblémovému poskytování přednemocniční péče obyvatelstvu. V čele ředitelství je Ředitel a ostatní složky ZZS jsou mu na území kraje podřízeny. Hlavními úkoly jsou: [10]

- Řízení a koordinace zdravotnické záchranné služby na území kraje
- Činnosti spojené s ekonomikou, organizací a technickými podmínkami [10]

Zdravotnické operační středisko je pracovištěm operačního řízení, které pracuje v nepřetržitém režimu k zajištění dostupnosti v kteroukoliv denní či noční hodinu. Mezi jeho hlavní úkoly patří: [10]

- Příjem a vyhodnocení tísňového volání na linku 155
- Spolupracuje s operačními středisky ostatních složek IZS a OPIS IZS
- Vysílá síly a prostředky výjezdových skupin
- Zajišťuje informační podporu
- Poskytuje instrukce k poskytování první pomoci po telefonu
- Komunikuje s poskytovateli akutní lůžkové péče [10]

Výjezdové základny s výjezdovými skupinami jsou místa dislokace sil a prostředků. Výjezdovými základnami jsou prostory, budovy nebo komplexy budov, kde může být umístěno i několik výjezdových skupin. Za výjezdovou skupinu je považována technika s posádkou zajišťující samotný výjezd a pomoc na místě mimořádné události. Velikost výjezdových základen a počet na nich dislokovaných výjezdových skupin závisí na členitosti terénu nebo hustotě industrializace tak, aby byl zajištěn dojezdový čas. Zákonem stanovený časový parametr dojezdu výjezdové skupiny na místo zásahu je 20 minut. To je v současnosti zajištěno zhruba 300 výjezdovými základnami, jejichž počet se v průběhu času mění podle potřeb obyvatelstva. [10]

Pracoviště krizové připravenosti je koordinační složkou zdravotnické záchranné služby na úseku nejen samotného krizového řízení ve smyslu zákona o krizovém

řízení, ale plní i další úkoly. Mezi ně patří koordinace s ostatními složkami integrovaného záchranného systému při přípravě na krizové situace včetně školení jejich členů v neodkladné první pomoci. Dále je v jeho gesci příprava traumatologického plánu v územním obvodu svého zřizovatele a zajišťování psychosociální intervenční péče nejen pro zaměstnance ZZS, ale i pro ostatní členy ostatních složek IZS a samozřejmě i pro ostatní účastníky mimořádné události. [10, 11]

2.4.3 Legislativa

- Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě
- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotnických službách
- Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách
- Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
- Vyhláška č. 296/2012 Sb., o požadavcích na vybavení poskytovatele zdravotnické dopravní služby, poskytovatele zdravotnické záchranné služby a poskytovatele přepravy pacientů neodkladné péče dopravními prostředky a o požadavcích na tyto dopravní prostředky
- Nařízení vlády č. 148/2012 Sb., o stanovení výše úhrady nákladů na připravenost poskytovatele zdravotnické záchranné služby na řešení mimořádných událostí a krizových situací ze státního rozpočtu

2.5 Policie české republiky

2.5.1 Základní popis

Policie České republiky je jednou ze základních složek integrovaného záchranného systému. Zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky je definována jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož hlavním úkolem je zajištění vnitřního pořádku a vnitřní bezpečnosti na území státu. Policie se při své činnosti řídí platnými zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie a různými mezinárodními smlouvami či dohodami ratifikovanými do národní legislativy. Prvořadým úkolem Policie je samozřejmě ochrana života a zdraví obyvatelstva, ochrana jejich majetku jakožto i všech zájmů chráněných zákonem. Mimo jiné řeší Policie, jako orgán činný v trestním řízení, úkoly podle zákona č. 141/1961 Sb. (Trestní řád) a zákona č. 40/2009 Sb. (Trestní zákoník). Především se pak jedná o prevenci trestné činnosti, odhalování kriminality a v neposlední řadě provádí šetření za účelem získání důkazů potřebných pro soudní líčení. Tyto činnosti provádí Policie na území státu, pokud není stanoveno jinak zákonem, nebo na základě mezinárodních dohod o společné mezinárodní spolupráci. Policie se organizačně dělí na několik jednotlivých složek mající vlastní úkoly, ale zároveň všechny tyto složky mezi sebou úzce podle potřeby spolupracují. Tato organizační struktura bude podrobně popsána v následující podkapitole včetně základních úkolů jednotlivých složek v rámci celé Policie. [12]

Policisté jsou ve služebním poměru podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Ten upravuje některá jejich práva a povinnosti vyplývající ze služebního poměru oproti klasickému pracovně právnímu vztahu ve smyslu zákona č. 262/2006 Sb. (Zákoník práce). [12]

2.5.2 Organizační struktura

Policie české republiky je přímo podřízena Ministerstvu vnitra, které vytváří podmínky pro plnění úkolů zákonem daných Policii, a v jejím čele stojí Policejní prezident, jenž odpovídá za její činnost ministrovi vnitra. Na základě zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky se Policie dělí takto. [12]

- Policejní prezidium České republiky
- Útvary policie s celostátní působností
- Krajská ředitelství policie
- Útvary zřízené v rámci krajského ředitelství [12]

Policejní prezidium České republiky jako součást organizační složky státu je v čele s policejním prezidentem nejvyšší strukturální složkou v hierarchii policie. Z hlediska rozpočtového je policejní prezidium účetní jednotkou Ministerstva vnitra ČR. Jak už bylo uvedeno výše, v čele prezidia stojí policejní prezident, který je nejvyšším velitelem policie a všichni policisté jsou mu přímo nebo nepřímo podřízeni. Do funkce policejního prezidenta může být příslušník jmenován nebo z ní odvolán pouze ministrem vnitra a to se souhlasem vlády. Policejní prezidium zajišťuje faktické řízení policie a další činnosti jako analytické, plánovací, kontrolní a organizační. [12, 13]

Útvary policie s celostátní působností jsou stejně jako policejní prezidium součástí organizačními složkami státu a tvoří účetní jednotku Ministerstva vnitra. Tyto útvary, jak z názvu vyplývá, mají působnost na celém území státu bez ohledu na samosprávné dělení. Jsou podřízeny přímo policejnímu prezidiu a patří mezi ně

především útvary, které by vzhledem k jejich zaměření činnosti bylo nevýhodné dále členit na menší organizační celky. Útvary policie s celostátní působností zřizuje ministr vnitra na návrh policejního prezidenta. Těmi to útvary v současnosti jsou. [12, 13]

- Kriminalistický ústav
- Letecká služba
- Národní protidrogová centrála SKPV
- Pyrotechnická služba
- Ředitelství služby cizinecké policie
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV
- Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy
- Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV
- Útvar pro ochranu prezidenta ČR
- Ochranná služba Policie ČR
- Útvar rychlého nasazení
- Útvar speciálních činností SKPV
- Útvar zvláštních činností SKPV [13]

Krajská ředitelství Policie jsou zřizována pro území vyšších samosprávních celků. Jsou podřízeny policejnímu prezidiu a v jejich čele stojí Ředitel. Součástí krajských ředitelství jsou územní odbory, které působí na území odpovídající okresům. Ty se pak dělí na územní odbory vnější služby a služby kriminální policie a vyšetřování. Pro svou činnost si každé krajské ředitelství může zřídit své útvary. Tyto zřizuje policejní prezident na návrh ředitele krajského ředitelství. [12, 13]

Útvary zřízené v rámci krajského ředitelství jsou útvary, které mají svoji působnost omezenou hranicí samosprávného celku, pro který byly zřízeny. Tyto útvary samozřejmě aktivně spolupracují i s útvary jiných krajských ředitelství a samozřejmě i s útvary s celostátní působností. Mezi tyto útvary nejčastěji patří: [12, 13]

- Služba pořádkové policie zajišťující především bezpečnost obyvatel a veřejného pořádku a to hlavně pochůzkovou činností a přijímáním oznámení na služebnách policie.
- Služba kriminální policie, která má za úkol odhalovat a objasňovat trestnou činnost a předcházet jí.
- Služba dopravní policie, jenž plní úkoly související s provozem na pozemních komunikacích.
- Služba železniční policie řeší specifické úkoly na úseku železniční dopravy.

[12, 13]

2.5.3 Legislativa

- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů

2.6 Zásady spolupráce základních složek integrovaného záchranného systému

Každá mimořádná událost, při které je zapotřebí využít více složek IZS společně, má jiný průběh. S tím jsou zákonitě spojeny i odlišnosti ve vedení zásahu tak, aby byla naplněna litera zákona a zároveň bylo dosaženo efektivního splnění povinností jednotlivých složek IZS na místě události. Aby vše mohlo probíhat bez větších problémů a zásah probíhal kontinuálně, musí být předem stanovena základní pravidla pro vedení společného zásahu složek IZS při provádění záchranných a likvidačních prací. Tyto jsou popsány v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, vyhlášce ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému a dalších právně závazných dokumentech, jako jsou například typové činnosti IZS. Předpokladem efektivního použití těchto pravidel je dostatečná odborná způsobilost velitele zásahu, vedoucích ostatních složek IZS a v neposlední řadě i všech zúčastněných podílejících se na záchranných a likvidačních pracích. [1, 2, 14, 19, 20]

2.6.1 Pravidla stanovení velitele zásahu

Aby byla mimořádná událost řešena v systému integrovaného záchranného systému, je za potřebí, aby na místě prováděly zásah alespoň dvě a více jeho složek současně a zároveň byla zapotřebí jejich vzájemná koordinace. V takových případech se stanovuje velitel zásahu podle ustanovení § 19 zákona č. 239/2000 Sb., o IZS. Podle tohoto právního předpisu se velitelem zásahu IZS stává velitel jednotky požární ochrany, která se na místo mimořádné události dostavila jako první. To neplatí, pokud nastaly okolnosti popsané ve výše uvedeném zákoně ovlivňující stanovení velitele zásahu podle jiných kritérií. To může být: [2, 6, 15]

a) V případě jednotek požární ochrany, pokud se na místo zásahu dostaví, příslušný funkcionář hasičského záchranného sboru s právem přednostního velení. Podle vyhlášky ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany jsou osoby s právem přednostního velení ustanoveny takto. [6]

- Velitel jednotky HZS kraje je nadřazen všem ostatním velitelům jednotek PO, pokud zásah neprobíhá v prostorách podniku, kde je velitelem zásahu velitel jednotky HZS podniku mající přednost před všemi ostatními veliteli jednotek. [6]

- Velitel jednotky sboru dobrovolných hasičů obce má přednost velení před velitelem jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku, pokud zásah neprobíhá na území podniku. [6]

- Velitel jednotky s územní příslušností k místu zásahu je nadřazen velitelům ostatních jednotek PO stejného druhu, jestliže se jeho jednotka zásahu účastní, pokud se velitelé nedohodnou jinak. [6]

- Výše uvedené neplatí, pokud velitele zásahu určil nebo sám převzal velení generální ředitel HZS ČR nebo jím pověřený zástupce, ředitel HZS kraje, ředitel územního odboru HZS kraje nebo jimi pověřený funkcionář HZS kraje. [6]

b) V případech podle zvláštních právních předpisů, kdy velení zásahu složek IZS u společného zásahu přísluší jiné složce. Mezi tyto zvláštní právní předpisy můžeme řadit například zákon o policii nebo typové činnosti IZS. [6]

c) V případě, že nelze velitele zásahu stanovit podle předešlých odstavců, stává se velitelem zásahu velitel nebo vedoucí složky IZS, jejíž činnost na místě mimořádné události převládá. [6]

2.6.2 Pravidla spolupráce

Pravidla pro spolupráci základních složek IZS vychází především ze zákona č. 239/2000 Sb., vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., souboru typových činností IZS a Bojového řádu jednotek požární ochrany. Metodických listů Bojového řádu JPO je využíváno především s ohledem na skutečnost, že u většiny společných zásahů základních složek IZS přísluší velení zásahu veliteli JPO nebo příslušníkovi HZS.

2.6.3 Systém komunikace

Proto, aby bylo možné provádět efektivní koordinaci záchranných a likvidačních prací na místě zásahu mezi jednotlivými složkami IZS, je zapotřebí komunikace mezi jednotlivými složkami IZS, vedoucími jednotlivých složek a mezi všemi zasahujícími. Jednou z nich je komunikace na místě zásahu a tou druhou je komunikace na úrovni operačních středisek. Oběma úrovněmi se prolíná komunikace vedoucích složek se svými operačními středisky a samozřejmě komunikace velitele zásahu s operačním střediskem IZS. [2, 15]

Výměna informací při krizové komunikaci je zajišťována řadou technických prvků. Ty pracují na různých principech a podle toho jsou používány v rámci IZS na specifické činnosti. Hlavním komunikačním prostředkem je systém radiokomunikačních sítí, které mohou fungovat na dvou principech. Jedním z nich je systém analogových radiostanic zajišťující především hlasovou komunikaci na místě zásahu a digitálních radiostanic, které nachází své uplatnění v krizové komunikaci hlavně při výměně informací s operačními středisky nebo mezi nimi. Digitální radiová síť má výhodu možnosti přenosu nejen hlasového ale i datového, což umožňuje její širší využití. Samozřejmě složky IZS využívají i veřejných

telekomunikačních sítí jako jsou pevné linky, mobilní sítě, a to jak pro přenos hlasové informace, tak především pro přenos dat. [2, 6]

Co se týče způsobu komunikace, je zapotřebí, aby informace byly správně adresovány, tedy aby se dostaly vždy ke správnému adresátovi, byly stručně jasné a nezaměnitelné. Účelem je, aby nedocházelo k přeslechům, nepochopení, špatného výkladu apod., jež by mohlo mít za následek chybné rozhodnutí a tím zapříčiněno ztížení průběhu zásahu či dokonce fatální následky. [2, 14, 15]

Na místě mimořádné události:

Komunikační prostředky ve složkách IZS bohužel nejsou sjednoceny. Jednotky požární ochrany používají ke komunikaci na místě zásahu nejčastěji ruční analogové radiostanice. Takovou radiostanici má u jednotky hasičského záchranného sboru přidělen každý příslušník a u ostatních jednotek se většinou setkáváme také s plnou vybaveností osobními radiostanicemi. Pro komunikaci s operačním střediskem je pak využívána převážně digitální radiokomunikační síť. Ostatní ze základní složek IZS, až na výjimky, nedisponují žádnými takovými radiokomunikačními prostředky, které by sloužily ke vzájemné komunikaci jejich příslušníků nebo zaměstnanců. Příslušníci policie používají výhradně digitální radiostanice a to především pro komunikaci se svým operačním střediskem. Tedy nejsou schopni přímého spojení se členy jednotek PO zasahujícími na místě. Avšak je možné využít součinnostního kanálu digitálních radiových sítí ke vzájemné komunikaci alespoň mezi vedoucím složky policie a jednotkou PO či velitelem zásahu. Pracovníci poskytovatele zdravotnické záchranné služby většinou používají pouze vozidlové analogové radiostanice a to jen pro komunikaci s vlastním operačním střediskem. To má za následek nemožnost vzájemného

efektivního propojení základních složek IZS u společného zásahu. Je tedy na každém veliteli zásahu, aby si podle potřeby vytvořil na místě mimořádné události systém předávání informací na základě aktuálních možností. [2, 6, 15]

Na úrovni operačních středisek:

Na úrovni operačních středisek je již situace jiná. Všechna operační střediska základních složek IZS včetně koordinačního operačního střediska IZS jsou vybavena shodně všemi komunikačními systémy. Mohou tedy pro vzájemný přenos hlasových nebo datových informací využít několik zařízení. [2, 15]

3 CÍLE PRÁCE

Cílem teoretické části bakalářské práce je popis integrovaného záchranného systému, jeho základních složek včetně jejich hlavního úkolu, zmínit související legislativu a nastínit pravidla řízení a koordinace společného zásahu.

Praktická část práce si klade za cíl posoudit, na základě popsaných skutečných zásahů, zda pravidla zmíněná v teoretické části plní svoji funkci v praxi a jestli by bylo zapotřebí jejich případné korekce.

Cíle průzkumu:

1. Popsat příkladnou spolupráci základních složek IZS u společného zásahu.
2. Popsat rozhodovací proces velitele zásahu při koordinaci základních složek IZS účastníků se na společném zásahu.

Otázky průzkumu:

1. Byly činnosti základních složek prováděné na místě zásahu v souladu s taktickými postupy?
2. Nebyly rozhodnutí velitele zásahu na místě mimořádné události v rozporu s taktickými postupy?

4 METODIKA

Bakalářská práce se bude ve své praktické části opírat o kvalitativní průzkum založený na rozboru skutečných zásahů základních složek integrovaného záchranného systému. Každý jednotlivý rozbor bude veden formou kasuistiky, jejímž obsahem bude stručná charakteristika mimořádné události, podrobný popis zásahu s časovou osou běhu události a závěrem bude vždy krátké shrnutí důležitých rozhodnutí velitele zásahu. Na závěr celého průzkumu bude provedeno celkové posouzení porovnáním rozhodnutí velitele zásahu s pravidly pro koordinaci a řízení zásahu IZS. Informace pro průzkum budou použity z interních záznamů hasičského záchranného sboru a ze zkušeností autora práce jakožto přímého účastníka zásahu. Vzhledem k ochraně občanských práv osob s přímou účastí na mimořádné události budou skutečnosti pozměněny tak, aby nebylo možné osoby identifikovat. Především se bude jednat o změnu místa, data a času mimořádné události. Tyto změny však nijak neovlivní výsledky průzkumu.

Charakteristikou události v jednotlivých kazuistikách bude základní popis situace a místa zásahu včetně uvedení příčinných souvislostí vedoucích ke vzniku té či oné mimořádné události. Následný popis událostí bude proveden chronologicky tak, jak zásah základních složek IZS probíhal od přijetí tísňového volání na tísňovou linku až po ukončení záchranných a likvidačních prací. Závěrečné vyhodnocení kazuistik bude provedeno stručným výčtem zásadních rozhodnutí velitele v průběhu zásahu a jejich porovnání s taktickými postupy.

4.1 Kazuistika 1 – Dopravní nehoda

4.1.1 Charakteristika

Popis situace: listopad, všední den, odpoledne, venkovní teplota přibližně 8 °C, pod mrakem, čerstvý severozápadní vítr.

Místo dopravní nehody: dálnice D4 ve směru Strakonice – Praha, v blízkosti mostní konstrukce vedoucí přes dálniční těleso, vozovka suchá.

Vznik události: osobní vozidlo typu MPV narazilo v plné rychlosti do před ním výrazně pomaleji jedoucího nákladního automobilu s přívěsem, následně bylo OA vymršťeno ke středovým svodidlům a NA zastavilo v odstavném pruhu.

Obr. 1 – Místo zásahu kazuistiky 1 (zdroj: TRANS HOSPITAL PLUS, s.r.o.)

4.1.2 Popis mimořádné události

14:17 přijalo zdravotnické operační středisko Zdravotnické záchranné služby Středočeského kraje hovor na tísňové lince 155. Od oznamovatele vytěžilo potřebné informace o mimořádné události. Podle prvotních informací se jednalo o dopravní nehodu jednoho osobního automobilu s nákladním a volající hlásil větší počet vážně zraněných osob, z nichž některé se nacházely ve vozidle a některé mimo vozidlo. Operační středisko vzápětí vyslalo na místo 1x RLP, 4x RZP a vrtulník LZS. Zároveň předalo datovou větou žádost na OPIS IZS o vyslání sil a prostředků potřebných pro vyproštění případných zraněných z vozidel, zajištění protipožárních opatření, zajištění místa události s ohledem na bezpečnost zasahujících a k zajištění dopravní situace.

14:19 přijalo OPIS IZS oznámení od ZOS ZZS a na místo vyslalo síly a prostředky z místně příslušné stanice HZS kraje ve složení CAS 20 s posádkou 1 + 3, RZA s posádkou 1 + 1, VYA 14 s posádkou 1 + 1, VEA s posádkou 1 + 0 a ze stanice sousedního územního odboru CAS 15 s posádkou 1 + 1, TA s posádkou 1 + 1. Zároveň žádalo operační středisko PČR o vyslání potřebných sil policie na místo. To vzápětí vyslalo na místo 1x hlídku MO a 1x výjezdovou skupinu vyšetřování dopravních nehod služby dopravní policie.

14:33 na místo přijela první jednotka sousedního ÚO s CAS 15 a TA. Průzkumem zjistila, že se jednalo o dopravní nehodu jednoho osobního vozu typu MPV se čtyřmi cestujícími a jednoho nákladního automobilu s přívěsem naloženým technikou. Tři cestující z OA se nacházeli mimo vozidlo a řidič zůstal ve voze. Na místě se již nacházela jedna posádka RZP, vrtulník LZS, kteří již poskytovaly péči zraněným. Velitel jednotky, který se po příjezdu na místo stal velitelem zásahu, dal přítomným hasičům rozkaz k poskytování neodkladné

přednemocniční péče zraněným ve spolupráci s přítomnými záchranáři, protože počet raněných převyšoval počet záchranářů. Souběžně nařídil ustavení CAS 15 jako nárazníkovou zónu a provizorní uzavření dálnice. Vzápětí přijela na místo hlídka PČR MO.

14:35 přijely na místo události VEA s velitelem čety, RZA a CAS 20. Velitel čety se rychle seznámil se situací a přebral velení zásahu. Současně na místo přijelo jedno vozidlo RLP a jedno RZP. Díky příjezdu dalších záchranářů rozhodl VZ o využití části sil a prostředků JPO k zajištění protipožárních opatření u havarovaných vozidel, stabilizaci OA, ve kterém se stále nacházela jedna zraněná osoba, a zabezpečení úniku provozních kapalin aplikací sorpčního materiálu, aby nedošlo ke zbytečnému zranění zasahujících.

14:38 VZ rozhodl o uzavření dálnice a odklonu dopravy objízdnou trasou a informuje o tom OPIS IZS. To na základě rozhodnutí VZ telefonicky žádalo ŘSD o technické zajištění uzávěry dálnice a značení objízdné trasy. Současně předalo požadavek OS PČR o vyslání další hlídky na místo uzávěry do příjezdu techniky správce komunikace. Přítomná hlídka PČR MO zajistila na žádost VZ pořádek na místě zásahu s ohledem na přihlížející.

14:41 na místo zásahu přijel VYA 14 a na příkaz VZ se postavil do nárazníkového postavení před CAS 15. Přibližně ve stejnou dobu se dostavilo poslední vozidlo RZP.

14:43 došlo k zajištění základních životních funkcí a ke zdravotní stabilizaci u osoby v havarovaném vozidle. Na základě této informace od vedoucího lékaře rozhodl VZ o zahájení vyproštění osoby z vozidla. Osoba nebyla ve vozidle

zaklíněna, ale s ohledem na potřebu opory páteře rozhodl o odstranění B sloupku včetně dveří. Poté za využití příslušných technických prostředků a dohledu lékaře byla osoba vyproštěna a předána posádce LZS k transportu. Vzápětí byli i ostatní ranění, za spolupráce s JPO, naloženi do vozidel ZZS.

14:48 VZ dostal informaci o uzavření dálnice hlídkou PČR.

14:52 OPIS IZS se dotázalo VZ o potřebě SaP na místě zásahu s ohledem na potřebu zálohování stanic a zajištění plošného pokrytí. VZ operační středisko informoval, že provede přeskupení SaP a nepotřebné bude vzápětí odesílat zpět na své základny.

14:55 VZ rozhodl o zajištění prostoru místa vzletu vrtulníku LZS pro jeho následný odlet do zdravotnického zařízení akutní lůžkové péče.

14:59 z rozhodnutí VZ odjela CAS 15 a TA stanice HZS sousedního ÚO zpět do místa své dislokace. Současně odjela vozidla ZZS do zdravotnických zařízení akutní lůžkové péče.

15:01 přijel výjezd dopravní policie a zahájil vyšetřování dopravní nehody.

15:05 VZ byl informován o příjezdu techniky správce komunikace, technickém zajištění uzávěry dálnice a zajištění objízdne trasy.

15:10 z rozhodnutí VZ se vrátil zpět na základnu RZA, ostatní technika vyčkala na místě události na došetření nehody, aby zajistila následné odstranění jejích následků.

15:32 po zadokumentování OA a po dohodě s dopravní policií rozhodl VZ o odstranění OA od středových svodidel a zprovoznění levého jízdního pruhu.

15:43 levý jízdní pruh byl uvolněn pro dopravu. Usměrnění provozu v zúžení prováděla na žádost VZ hlídka PČR MO.

16:14 skončilo šetření dopravní nehody, nákladní automobil odjel „po vlastní ose“ a SaP zbývající na místě čekaly na odtahovou službu.

16:23 odjela dopravní policie z místa zásahu a VZ odeslal VYA 14 na základnu.

17:03 přijela odtahová služba, naložila OA a následoval úklid vozovky po dopravní nehodě.

17:11 VZ rozhodl o ukončení zásahu, zbývající SaP odjely z místa zásahu a byla obnovena plná průjezdnost dálničního tělesa bez omezení. Současné byly zrušeny uzávěry správcem komunikace.

17:27 jednotky se vrátily na základnu a událost byla následně ukončena.

4.1.3 Zásadní taktická rozhodnutí velitele zásahu

1. Vytvoření nárazníkového postavení technikou – Rozhodnutí bylo plně v souladu s platnými taktickými postupy a jednoznačně provedené bezodkladně prvním velitelem jednotky, který se dostavil na místo, a podle potřeby bylo posíleno těžší technikou po jejím příjezdu. Jednoznačně, vzhledem k hustotě provozu, splnilo toto rozhodnutí svůj účel ochránit zasahující SaP včetně účastníků nehody.

2. Poskytování neodkladné zdravotní péče zraněným v součinnosti se ZZS – Po provedení prvotního průzkumu VZ správně vyhodnotil nedostatek zdravotnického personálu vzhledem k počtu raněných a upřednostnil tedy záchranu života a zdraví osob před prováděním protipožárních opatření a ostatních zajišťovacích prací. Opět bylo rozhodnutí v souladu s taktickými postupy, postupy pro spolupráci základních složek IZS a přispělo k urychlení ošetření zraněných a tedy i k jejich včasnějšímu transportu do zdravotnického zařízení akutní lůžkové péče.

3. Uzavření dálnice a vytvoření objízdné trasy – Na základě informací zjištěných VZ v průběhu záchranných prací a potřebě delšího časového úseku pro odstranění všech následků dopravní nehody rozhodl VZ o uzavření dálnice. VZ měl jednoznačně právo k takovému rozhodnutí a správně zvolil postup pro koordinaci složek IZS a využil ke splnění tohoto úkolu OPIS IZS, které uzavření dálnice a vytvoření objízdné trasy zajistilo na operační úrovni. Toto rozhodnutí sice nemělo přímý vliv na průběh záchranných a likvidačních prací, ale určitě napomohlo zmírnění dopadů mimořádné události na dotčené účastníky silničního provozu.

4. Vyčkání s vyproštěním zraněné osoby z OA – V souladu s platnými taktickými postupy pro vyprošťování osob z havarovaných vozidel VZ správně vyčkal rozhodnutí vedoucího lékaře. Tím bylo zabráněno případnému zhoršení zdravotního stavu zraněného při vyprošťovacích pracích.

5. Částečné uvolnění dálnice – VZ správně odhadl čas, kdy bylo možné uvolnit levý jízdní pruh. Přitom dbal potřeby procesních úkolů PČR při vyšetřování dopravní nehody a v souladu s postupy pro spolupráci složek IZS toto rozhodnutí

provedl až po konzultaci s vedoucím dopravní policie na místě. Bylo tím zabráněno znehodnocení stop a důkazů pro vyšetřování a zároveň byl minimalizován čas, po který nebylo možné místem dopravní nehody projíždět.

4.2 Kazuistika 2 – Dopravní nehoda

4.2.1 Charakteristika

Popis situace: prosinec, všední den, večer, venkovní teplota přibližně 5 °C, jasno, bezvětrí.

Místo dopravní nehody: místní komunikace v části obce bez zástavby, prudká pravotočivá zatáčka za výjezdem z lesa, vozovka suchá.

Vznik události: autobus při vjezdu do pravotočivé zatáčky vlivem příliš vysoké rychlosti ztratil stabilitu, vyjel mimo komunikaci z přibližně jeden a půl metru vysokého silničního tělesa na přilehlé pole, kde se převrátil na bok.

Obr. 2 – Převrácený autobus (zdroj: HZS Středočeského kraje)

4.2.2 Popis mimořádné události

21:46 zdravotnické operační středisko Zdravotnické záchranné služby Středočeského kraje přijalo na tísňové lince 155 oznámení o dopravní nehodě autobusu. Podle prvotních informací se v době dopravní nehody v autobusu nacházelo sedm pasažérů a řidič. Volající uvedl, že jsou všichni schopni opustit autobus vlastními silami. S ohledem na skutečnost, že nebyla hlášena žádná vážnější zranění, vyslalo ZOS ZZS na místo pouze 2x RZP a 1x RLP. Zároveň předalo potřebné informace OPIS IZS a OS PČR, aby na místo vyslaly potřebné síly a prostředky JPO a policie.

21:48 na základě požadavku ZOS ZZS vyslalo OPIS HZS kraje na místo místně příslušnou jednotku HZS kraje s technikou CAS 20 s posádkou 1 + 2, RZA s posádkou 1 + 1, VYA 14 s posádkou 1 + 1 a VEA s posádkou 1 + 0. Současně poslalo na místo jednotku vedlejšího ÚO s technikou CAS 15 s posádkou 1 + 1, RZA s posádkou 1 + 1 a jednotku místně příslušnou JSDH obce s technikou CAS 25. Zároveň informovalo řídicího důstojníka ÚO o události, který vyjel na místo s technikou VEA. OS PČR vyslalo na místo hlídku MO PČR a výjezd dopravní policie k šetření dopravní nehody.

22:03 na místo události přijela jako první jednotka SDH obce s CAS 25 a vzápětí RZA HZS sousedního ÚO. Velitel provedl průzkum a zjistil, že hlášený počet osob souhlasí se skutečností, ale dále zjistil zranění čtyř osob ze sedmi stále se nalézajících uvnitř autobusu, z toho dvě musí být vyproštěny s prostředky zajišťujícími jejich zdravotní stav. O těchto skutečnostech informoval OPIS IZS. Na místě před příjezdem první JPO byly dva vozy ZZS a hlídka MO PČR.

22:05 VZ rozhodl o použití nastavovacích žebříků ke vstupu do autobusu dveřmi, které se nacházely nahoře. Upustil od stabilizace autobusu, jelikož se poloha zdála být dostatečně stabilní. Nařídil provedení protipožárních opatření. Tři nezraněné osoby opustily autobus po žebřících samy a dvě lehce zraněné s dopomocí hasičů. Dvě vážně zraněné osoby s podezřením na pohmoždění páteře bylo potřeba před vyproštěním zajistit fixačními prostředky a zatím zůstaly v autobusu v péči záchranářů.

22:09 na místo přijel VEA s velitelem čety místně příslušného HZS kraje, který si po seznámení se situací na místě zásahu přebral vedení zásahu. Vzápětí přijela i CAS 15 jednotky HZS sousedního ÚO.

22:11 na místo se dostavilo třetí vozidlo ZZS současně s RZA a CAS 20 místně příslušné jednotky HZS kraje.

22:13 VZ rozhodl o násilném otevření střešního větracího otvoru k usnadnění vynášení vyprošťovaných osob, osvětlení místa zásahu a žádal hlídku policie o usměrňování provozu na komunikaci s ohledem na ustavenou techniku a pohyb zasahujících.

22:15 na místo přijel VYA 14 místně příslušné jednotky HZS Kraje.

22:21 VZ po dohodě se zasahujícím lékařem rozhodl o vyproštění zbylých dvou osob a jejich následném transportu do vozu ZZS.

22:27 na místo zásahu se dostavil řídicí důstojník ÚO.

22:30 VZ po dohodě s ŘD ÚO nařídil podrobnou prohlídku autobusu za účelem zjištění úniku provozních či jiných nebezpečných kapalin a zhodnocení možností vyproštění autobusu na komunikaci, nebo alespoň převrácení na kola technikou dostupnou na místě.

22:33 postupně odjíždí vozidla ZZS k poskytovatelům akutní lůžkové péče.

22:35 na místo se dostavila dopravní policie za účelem vyšetření dopravní nehody.

22:41 VZ rozhodl o přeskupení techniky s ohledem na vyšetřování nehody a případné následné vyprošťování autobusu. Dále žádal hlídku MO PČR o dočasné uzavření komunikace kvůli probíhajícím činnostem.

22:49 z rozhodnutí VZ se jednotka HZS sousedního ÚO vrátila s technikou CAS 15 a RZA zpět na svoji základnu. Současně se vrátil na základnu i RZA místně příslušného HZS kraje.

23:22 dopravní policie ukončila dokumentaci a vyšetřování místa dopravní nehody.

23:34 VZ po dohodě s ŘD ÚO a obsluhou VYA 14 rozhodl o ukončení zásahu a ponechání autobusu na místě. O této skutečnosti sepsal záznam s majitelem autobusu, který si vyproštění autobusu zajistil specializovanou firmou následující den.

23:41 se všechny zasahující složky vrátily zpět na své základny.

4.2.3 Zásadní taktická rozhodnutí velitele zásahu

1. Provedení průzkumu místa nehody – Průzkum místa zásahu je základní povinností každého hasiče a nejen velitele. Zde se ukázalo, jak důležité to je. Průzkumem byly zjištěny nové informace, které ZOS ZZS od oznamovatele nedostalo. Celkový počet osob s účastí na dopravní nehodě byl shodný, ale oznamovatel neuvedl žádná zranění a ta byla průzkumem VZ zjištěna. Zároveň bylo oznámeno, že všichni mohou opustit autobus vlastními silami, což bylo též uvedeno mylně. Tyto nové skutečnosti VZ ihned správně předal OPIS IZS pro potřeby ostatních složek. Bezpochyby se jednalo o rozhodnutí v souladu s taktickými postupy.

2. Použití nastavovacích žebříků – Nejjednodušší způsob, jak evakuovat nezraněné a lehce zraněné osoby z autobusu. Rozhodnutí bylo v souladu s taktickými postupy a bylo velmi efektivní. Umožnilo bezpečný přístup ZZS ke zraněným.

3. Vytvoření vhodnější cesty pro vyproštění zraněných – VZ zhodnotil nevhodnost stávající přístupové cesty k vyproštění osob ve fixačních prostředcích a nařídil násilné otevření poklopu ve střeše. Toto rozhodnutí nebylo v rozporu s taktickými postupy, ale zároveň nijak zvlášť neovlivnilo samotné vyproštění. Mohlo by se s odstupem času jevit jako nadbytečné.

4. Rozhodnutí o nevyproštění autobusu – VZ se po důkladné rozvaze a poradě s ŘD ÚO a obsluhou VYA 14 rozhodl o ponechání autobusu na boku. Majitel byl srozuměn s riziky a souhlasil s tímto postupem. O rozhodnutí byl vyhotoven s vlastníkem předávací protokol a bylo informováno OPIS IZS. Rozhodnutí bylo v souladu s taktickými postupy. Hlavním efektem tohoto rozhodnutí byla

především úspora finančních prostředků z rozpočtu IZS a vyhnutí se rizikům spojených s vyproštěním autobusu.

4.3 Kazuistika 3 – Dopravní nehoda

4.3.1 Charakteristika

Popis situace: duben, všední den, pozdní odpoledne, venkovní teplota přibližně 17 °C, polojasno, mírný západní vítr.

Místo dopravní nehody: silnice III. Třídy, okr. Beroun, pravotočivá zatáčka těsně za vrcholem stoupání, vozovka suchá.

Vznik události: motorkář vyjížděl z po za vrcholu stoupání do pravotočivé zatáčky, náhle zabrzdil, dostal smyk a narazil do protijedoucího vozidla.

Obr. 3 – Místo zásahu kazuistiky 3 (zdroj: HZS Středočeského kraje)

4.3.2 Popis mimořádné události

17:53 zdravotnické operační středisko ZZS přijalo oznámení o dopravní nehodě OA typ SUV a motocyklu. Podle prvotních informací byly účastny na nehodě tři osoby, z nichž jsou dvě bez zranění a jedna utrpěla vážná poranění a byla v bezvědomí. Operátorka mimo jiné vyslala na místo vrtulník LZS, vozidlo RZP a jedno RV. Následně poskytovala svědkům nehody telefonicky asistovanou první pomoc, respektive neodkladnou resuscitaci. Současně předala prostřednictvím komunikačních systémů požadavek k vyslání SaP HZS a PČR.

17:54 OPIS IZS a OS PČR přijalo žádost o pomoc při dopravní nehodě se zraněním. OS PČR vyslalo na místo hlídku MO PČR a výjezd dopravní policie k šetření dopravní nehody a OPIS IZS poslalo na místo dvě jednotky HZS kraje ze dvou sousedících ÚO s technikou RZA s posádkou 1 + 2, CAS 20 s posádkou 1 + 3 a VEA s posádkou 1 + 0.

18:04 na místo mimořádné události přijela první JPO s RZA. Velitel provádí průzkum a potvrdil dopravní nehodu motorkáře s OA s jedním vážně zraněným. Dále informoval OPIS IZS, že na místě byla již ZZS s technikou RZP a vrtulníkem LZS a prováděla KPR u zraněného motorkáře. Na základě těchto informací rozhodl o spolupráci při poskytování KPR a provizorním označení místa nehody výstražnými kužely. Vzápětí přijelo na místo vozidlo ZZS RV s lékařem.

18:06 se na místo události dostavila hlídka MO PČR. VZ jí požádal o uzavření komunikace v obou směrech. Policie tak učinila bezodkladně.

18:08 na místo přijel VEA s velitelem čety a CAS 20. Jakmile se VČ seznámil se situací na místě zásahu, přebral velení zásahu a ihned vyčlenil příslušníky, kteří

budou střídavě pomáhat při resuscitaci. Ostatním nařídil provádění protipožárních opatření, likvidaci uniklých provozních kapalin a postavení mobilní zástěny, aby bylo zabráněno přihlížejícím sledovat oživovací pokusy záchranářů.

18:17 přijel na místo výjezd dopravní policie a zahájil činnosti potřebné k vyšetření dopravní nehody.

18:25 vedoucí lékař rozhodl o ukončení resuscitace a konstatoval exitus. VZ o této skutečnosti informoval OPIS IZS a nařídil po dokončení prohlídky lékařem zakrytí těla patologickou plachtou. Hlídka MO PČR zahájila úkony vedoucí k objasnění příčiny úmrtí. Na místo byl povolán výjezd SKPV a kriminalistický technik.

18:29 VZ rozhodl o poskytnutí první psychické pomoci osobě blízké zesnulého motorkáře, jenž byla očitým svědkem nehody. Tu poskytl vyškolený příslušník HZS přítomný na místě.

18:37 OPIS IZS informoval VZ o jeho potřebě u jiného zásahu. VZ po dohodě s velitelem jednotky, která přijela na místo jako první, odeslal CAS 20 zpět na základnu, předal velení zásahu původnímu veliteli a přešel k jiné události.

19:07 přijel na místo výjezd SKPV a kriminalistický technik. Vedoucí SKPV přebral velení zásahu a žádal velitele JPO, vzhledem k pokročilé denní době, o součinnost na místě za účelem osvětlení místa zásahu.

19:58 VZ rozhodl o ukončení zásahu a všechny zúčastněné složky IZS se vrátily zpět na své základny.

4.3.3 Zásadní taktická rozhodnutí velitele zásahu

1. Rozhodnutí o spolupráci při KPR – Z hlediska taktiky se jednalo o správné rozhodnutí. VZ upřednostnil záchranu života osoby před činnostmi, které podle dostupných informací snesly odklad do doby dojezdu dalších SaP. I přesto, že VZ byl velitel JPO, při poskytování KPR se všichni řídili pokyny vedoucího lékaře. Rozhodnutí vedlo k efektivnějšímu nakládání s fyzickými silami zasahujících a zabránilo vyčerpání jednotlivce.

2. Rozhodnutí o uzavření komunikace – Bezpochyby bylo rozhodnutí v souladu s taktickými postupy pro spolupráci základních složek IZS. VZ o tom rozhodl bezprostředně po příjezdu MO PČR a ta bezodkladně konala. Přínosem tohoto rozhodnutí byla bezpečnost zasahujících a zachování stop pro následné vyšetřování.

3. Rozhodnutí o poskytnutí první psychické pomoci – Na základě upozornění vyšetřujícím policistou na změnu zdravotního stavu svědka nehody rozhodl VZ o poskytnutí první psychické pomoci vyškoleným příslušníkem HZS nacházejícím se na místě zásahu. O skutečnosti informoval OPIS IZS. Toto rozhodnutí vedlo k pozitivní změně psychického stavu svědka a s největší pravděpodobností zabránilo rozvoji posttraumatické stresové poruchy.

4. Změna VZ na základě převažující činnosti – Po vzájemné dohodě stávajícího VZ člena JPO a vedoucího výjezdu SKPV bylo rozhodnuto o změně na funkci VZ. Toto bylo zapříčiněno úmrtím motorkáře a tedy potřebou vyšetření okolností úmrtí. Zároveň v té době již JPO měly jim připadající činnosti hotové. Setrávaly tedy na místě jen jako technické zabezpečení při vyšetřování. Rozhodnutí bylo v souladu s taktickými postupy.

4.4 Kazuistika 4 – spolupráce se složkami IZS

4.4.1 Charakteristika

Popis situace: prosinec, víkend, odpoledne, venkovní teplota přibližně 11 °C, polojasno, mírný severní vítr.

Místo události: sportovní hala ve městě se zhruba 3 500 obyvateli.

Vznik události: při přátelském sportovním utkání došlo k náhlému kolapsu muže 47 let.

Obr. 4 – Místo zásahu kazuistiky 4 (zdroj: HZS Středočeského kraje)

4.4.2 Popis mimořádné události

12:55 přijalo ZOS ZZS oznámení o události. Vytěžením oznamovatele zjistilo, že se jedná o náhlý kolaps muže ve věku 47 let při sportovním utkání. U muže zřejmě došlo k zástavě dechu. Na místě se nacházel zdravotnický záchranář mimo pracovní dobu a zahájil KPR bez přístrojového vybavení. Nebyla tedy zapotřebí telefonicky asistovaná první pomoc. ZOS ZZS nemělo k dispozici výjezdové skupiny na dvou nejbližších výjezdových základnách, proto vyslalo vozy RZP a RV ze vzdálenější základny a zároveň žádalo o výpomoc OPIS IZS se žádostí o vyslání nejbližší JPO, která je vybavena AED.

12:57 OPIS IZS vyslalo na místo místně příslušnou jednotku HZS kraje s technikou CAS 20, RZA a VEA. Bohužel tato jednotka nebyla vybavena automatizovaným externím defibrilátorem a ani jiná JPO v blízkém okolí nebyla tímto zařízením vybavena.

13:03 na místo přijela jednotka HZS kraje se všemi vozy. VZ rozhodl o použití umělé plicní ventilace pomocí ambuvaku s kyslíkem, nasazení pulzního oximetru a o vystřídání vyčerpaného záchranáře, který poskytoval KPR před příjezdem jednotky.

13:06 na příkaz VZ se postavila mobilní nehodová zástěna, aby se zabránilo sledování záchranných prací převážně nezletilými přihlížejícími a po jejím postavení řízený odsun přihlížejících z místnosti.

13:11 na místo přijela vozidla ZZS, rozšířila KPR o přístrojové vybavení a lékař rozhodl o podání léků na podporu obnovení srdeční činnosti. JPO nadále spolupracovaly při KPR.

13:32 VZ prostřednictvím OPIS IZS požádal na místo pracovníci týmu posttraumatické intervenční péče a nařídil do jejího příjezdu vyškolenému příslušníkovi JPO na místě péči o přítomné rodinné příslušníky resuscitovaného muže.

13:48 přítomný lékař rozhodl o ukončení resuscitace a konstatoval exitus, zároveň provedl prohlídku zemřelého. Na základě těchto skutečností podal VZ zprávu na OPIS IZS a žádal na místo hlídku PČR. Zároveň si žádal o vyslání psychologů HZS kraje na místo vzhledem k většímu množství pozůstalých na místě a potřebě oznámení o úmrtí.

13:52 na místo přijela členka týmu PIP a společně s lékařem provedla oznámení o úmrtí. VZ rozhodl o poskytování první psychické pomoci i pracovníky ZZS.

13:59 na místo se dostavila hlídka MO PČR a zahájila úkony vyšetřování náhlého úmrtí. Velitel hlídky MO PČR informoval VZ o vyčkání příjezdu vyšetřovatele a technika SKPV na místo.

14:01 VZ odeslal vozidlo RZA zpět na základnu k zajištění plošného pokrytí JPO.

14:47 přijela na místo pohřební služba. VZ zakázal jejím pracovníkům přístup k tělu zemřelého s ohledem na pozdější ohledání těla policií. Informoval o tom OPIS IZS.

15:10 na místo se dostavila psychologka HZS kraje. Po seznámení se situací na místě navrhla veliteli zásahu přesun rodinných příslušníků do domácího prostředí

společně s ní a členkou PIP. VZ s navrhovaným řešením souhlasil a po dohodě s velitelem hlídky MO PČR rozhodl o přesunu rodinných příslušníků domů.

15:17 na místo přijeli příslušníci SKPV a zahájili svoji činnost.

15:20 VZ odeslal na základnu vozidlo CAS 20, jelikož již nebylo na místě potřeba. VZ na místě setrval z důvodu potřeby některých technických prostředků JPO policí.

16:12 byly všechny činnosti na místě zásahu ukončeny. Pohřební služba odvezla tělo zemřelého a VZ ukončil zásah na místě události. Zásah pokračoval už jen ve formě poskytování první psychické pomoci rodině v místě bydliště psycholožkou HZS kraje a členkou týmu PIP.

17:13 byla ukončena první psychická pomoc v místě bydliště a obě příslušnice se vrátily zpět.

4.4.3 Zásadní taktická rozhodnutí velitele zásahu

1. Nasazení všech dostupných sil a prostředků k provádění KPR – Jediné možné a jednoznačně správné rozhodnutí, které bylo plně v souladu s taktickými postupy. Zahájení umělé plicní ventilace ambuvakem zkrátilo dobu, po kterou byl postižený bez kyslíku.

2. Postavení mobilní zástěny a odsun přihlížejících – Vzhledem k tomu, že se postižený nacházel v blízkosti východu ze sálu sportovní haly, bylo zapotřebí zabezpečit, aby přihlížející nezletilí byli ušetřeni pohledu na muže v bezvědomí. VZ správně vyhodnotil situaci a nejprve nechal postavit mobilní zástěnu a až poté

nechal řízeně odvést ony osoby. Rozhodnutí bylo v souladu s taktickými postupy a vedlo ke snížení rizika vzniku stresové situace u nezletilých osob.

3. Poskytnutí první psychické pomoci rodině postiženého – Rozhodnutí bylo v souladu s taktickými postupy. Včasným nasazením sil na provádění PPP i ve spolupráci se ZZS a přivoláním psycholožky HZS včetně členky týmu PIP zabránil rozvoji posttraumatické stresové poruchy u rodinných příslušníků.

4.5 Kazuistika 5 – Pátrání po pohřešované osobě

4.5.1 Charakteristika

Popis situace: červen, víkend, podvečer, venkovní teplota 17 °C, polojasno, mírný západní vítr.

Místo události: podhůří Brdského pohoří, zalesněný kopcovitý terén, bývalý vojenský prostor.

Vznik události: senior, člen místního mysliveckého sdružení se nevrátil z ranního lovu zvěře. U sebe měl kolo a dlouhou loveckou zbraň.

Obr. 5 – Místo shromáždění SaP (zdroj: HZS Středočeského kraje)

4.5.2 Popis mimořádné události

19:43 OS PČR přijalo oznámení o pohřešovaném seniorovy od jeho dcery. Oznamovatelka zmínila fakt, že odešel v brzkých ranních hodinách na lov zvěře do místních lesů, kde již několik desítek let vykonával právo myslivosti. Měl s sebou jízdní kolo a dlouhou loveckou zbraň. Jako oblast, kde by se mohl senior nacházet, udává zalesněnou kopcovitou krajinu za obcí jeho trvalého bydliště o rozloze zhruba 20 km². OS PČR na místo vyslalo prvosledovou hlídku, hlídku MO PČR a vyzoomělo dosahového důstojníka.

19:49 na místo trvalého bydliště seniora a zároveň ohlašovatelky se dostavila hlídka MO PČR. Ta na místě zjistila další podrobnosti a předala je prostřednictvím OS dosahovému důstojníkovi, který jel na místo události.

19:54 na místo přijela prvosledová hlídka

20:03 dosahový důstojník žádal prostřednictvím OS PČR o spolupráci s jednotkami požární ochrany OPIS IZS. OS PČR předalo společně s ostatními informacemi OPIS IZS i telefonní číslo na dosahového důstojníka. Vzápětí se OPIS IZS telefonicky spojilo s dosahovým důstojníkem PČR a na základě jeho žádosti o zhruba dvacet členů JPO vyslalo na místo pět jednotek SDH a jednu místně příslušnou jednotku HZS.

20:07 OPIS IZS, na základě komunikace s velitelem jednotky HZS jedoucím na místo události, vzneslo dotaz na dosahového důstojníka o místě shromažďování sil a prostředků. Ten vzápětí určil jako místo srazu náves dotčené obce.

20:18 – 20:31 se na místo srazu postupně dostavily všechny JPO včetně dosahového důstojníka PČR. Ten přebíral na základě platných pravidel vedení zásahu.

20:35 VZ rozdělil místo pohřešování na sektory, ve kterých bylo postupně provedeno pátrání. Zároveň si prostřednictvím OS PČR na místo vyžádal policejní vrtulník LS PČR vybavený termovizí a policejní kynology se psy.

20:43 se přesunuly SaP do určeného sektoru a bylo zahájeno plošné propátrávání pomocí rojnic.

20:58 na místo přiletěl vrtulník LS PČR. Po přistání se kapitán vrtulníku domluvil s VZ na prostoru, který bylo zapotřebí prohledat pomocí termovize. VZ kapitána upozornil na sektor, který propátrávaly pozemní síly, aby nedošlo ke zbytečnému zranění případnými úlomky stromů vlivem tlaku vzduchu pod vrtulníkem.

21:08 – 22:08 LS PČR provedla letecký průzkum pomocí termokamery ve vytýčeném prostoru, bohužel s negativním výsledkem. Zároveň se na místo začínali dostavovat kynologové se psy.

22:17 vrtulník LS PČR se vrátil zpět na svoji základnu.

22:44 se na místo dostavil poslední povoláný kynolog se psem.

22:55 VZ určil sektory k propátrání se psy a pátrací skupiny vždy ve složení kynolog se psem a jeden člen JSDH s místní znalostí.

23:07 bylo zahájeno pátrání pomocí kynologů se psy v předem stanoveném sektoru velitelem zásahu.

00:51 VZ ukončil pátrání pomocí rojnic a jednotky PO odeslal zpět na své základny s tím, že budou případně povoláni znovu po rozednění. Na místě si ponechal pouze místní JPO jako doprovod kynologů.

03:34 VZ rozhodl, po dohodě s kynology, o ukončení pátrání s ohledem na vyčerpanost pátracích psů. Zároveň odesílal všechny zúčastněné SaP na své základny.

03:41 VZ rozhodl o přerušení zásahu a stanovil termín pokračování na 10:00 dopoledne a informoval o tom OPIS IZS i OS PČR.

9:45 VZ kontaktoval OS PČR a OPIS IZS se žádostí o vyslání sil a prostředků potřebných k pokračování pátrací akce. Jako místo srazu stanovil prostor na návsi před OÚ dotčené obce.

9:47 SaP vyrazily na místo ve stejném složení jako předešlý den.

10:13 všechny jednotky byly na místě. VZ určil sektory k propátrávání a stanovil způsob vyhledávání.

10:17 VZ byl informován o nalezení pohřešovaného seniora bez zranění a potřeby lékařského ošetření.

10:25 VZ po ověření skutečností ukončil zásah a odesílal všechny JPO i hlídky PČR na své základny.

4.5.3 Zásadní taktická rozhodnutí velitele zásahu

1. Rozhodnutí o spolupráci s JPO – Na základě dokumentace IZS má VZ právo takové rozhodnutí učinit a vyžádat si ke spolupráci JPO. Žádost byla vzhledem k pokročilé denní době včasná a vedla k využití denního světla alespoň v počátku pátrání.

2. Povolání vrtulníku LS PČR – Jednalo se vzhledem k charakteru události o standardní rozhodnutí, které bylo v souladu s předpisy a bez zbytečného odkladu.

3. Stanovení velitele zásahu – Na základě typové činnosti složek IZS při společném zásahu STČ 07/IZS byl do funkce VZ stanoven vedoucí příslušník PČR.

4. Přerušování pátrání – VZ vzal v úvahu fyzické vyčerpání zasahujících a nízkou efektivitu pátrání za tmy a rozhodl o přerušování pátrání. Přínosem bylo načerpání fyzických sil pátrajících a efektivnější vyhledávání za denního světla.

5 VÝSLEDKY

V kazuistice č. 1 bylo jedním z prvních rozhodnutí VZ o vytvoření nárazníkového postavení techniky. Nejen že bylo toto rozhodnutí logické a správné, ale také plně v souladu se zásadami zajištění bezpečnosti zasahujících podle souboru typových činností STČ 08/IZS a Metodického listu č. 1 D Bojového řádu JPO. Dalším z důležitých rozhodnutí v kazuistice č. 1 a č. 3 bylo poskytování neodkladné zdravotní péče zraněným osobám ve spolupráci se ZZS. Tento typ spolupráce je řešen vyhláškou MV č. 328/2001 Sb. a Metodickým listem č. 5 S Bojového řádu JPO a VZ koordinoval činnosti na místě zásahu v souladu s těmito pravidly. [10, 17, 18]

Jedním z častých a potřebných rozhodnutí VZ u zásahů probíhajících na pozemních komunikacích je usměrňování dopravy nebo rozhodnutí o uzavření komunikace. Takové rozhodnutí učinil u dvou ze tří kazuistik popisujících dopravní nehodu. U kazuistik č. 1 a č. 3 došlo nejen k usměrňování dopravy, ale i dočasnému uzavření celé komunikace. VZ tak rozhodl na základě zákona č. 239/2000 Sb., § 20 a § 23 a v souladu s Metodickým listem č. 14 O Bojového řádu JPO. V případě kazuistiky č. 2 k takovému kroku nepřistoupil na základě skutečností, které si takové rozhodnutí nevyžadovaly. Mezi ně patřil především fakt, že se autobus nacházel mimo komunikaci a hustota provozu vzhledem k času zásahu a povaze komunikace byla velmi nízká. V případě kazuistiky č. 1 později VZ rozhodl o částečném zprovoznění dálnice. Učinil tak s ohledem na již ukončené záchranné práce a umožnění PČR odtažení OA od středových svodidel. Legalita rozhodnutí byla na základě výše uvedeného zákona a ML BŘ. [2, 17, 18]

U zásahu popsaného v kazuistice č. 2 se jako zásadní ukázala činnost VZ spočívající v počátečním průzkumu místa mimořádné události. Průzkum je činnost prováděná JPO u každého zásahu na základě Metodických listů č. 5 O a č. 6 O Bojového řádu. V souladu s tím postupoval i VZ v tomto případě a odhalil rozpor mezi informacemi, které vytěžilo ZOS ZZS od oznamovatele a skutečností. Naštěstí ZOS ZZS na místo poslalo dostatečný počet sil a prostředků ZZS a nebylo tedy nutné žádat další posily. U stejného zásahu rozhodl VZ o použití nastavovacích žebříků k záchraně osob z havarovaného autobusu. Toto provedl v souladu s Metodickým listem č. 7 O Bojového řádu a rozhodnutí se ukázalo jako adekvátní. Na rozdíl od toho následné rozhodnutí o vytvoření vhodnější cesty střechou autobusu, též v souladu se stejným ML BŘ, se ukázalo jako nadbytečné. Posledním rozhodnutím u zmiňovaného zásahu bylo ponechání autobusu na místě. Rozhodl se tak na základě informací o nehrozícím nebezpečí vzniku požáru, úniku provozních kapalin do životního prostředí a ohrožení provozu na pozemní komunikaci. V souladu se souborem typových činností STČ 08/IZS vyhodnotil tento typ činnosti jako obnovovací práce a tedy nepříslušící JPO. [17, 18, 21]

Dalším typem rozhodnutí, které činil VZ v kazuistikách č. 3 a č. 4, bylo zahájení první psychické pomoci osobám postižených mimořádnou událostí. V obou případech se jednalo o blízké osoby zemřelých na místě zásahu. VZ v těchto případech rozhodl včasné a v souladu se souborem typových činností STČ 12/IZS a Metodickým listem č. 9 O Bojového řádu JPO. V případě kazuistiky č. 2 prováděl PPP proškolený příslušník HZS, který byl na místě, a v případě kazuistiky č. 3 byl v počátku též využit proškolený příslušník HZS, ale následně byla na místo zásahu povolána členka týmu posttraumatické intervenční péče a krajská psycholožka HZS. [17, 18]

U kazuistiky č. 3 došlo ke změně na pozici VZ. Bylo tak učiněno vzhledem k okolnostem zásahu. Na počátku zásahu a v průběhu záchranných a likvidačních prací byl velitelem zásahu velitel JPO dle zákona č. 239/2000 Sb. Později, kdy již byly činnosti jednotek PO na místě ukončeny, převzal vedení zásahu vedoucí SKPV PČR, protože pokračovala a převažovala jejich činnost. Tato změna byla rovněž v souladu s výše uvedeným zákonem. [2, 15]

Zásah popsáný v kazuistice č. 4 se dá považovat, především v jeho počátku, za nestandardní, nebo alespoň méně častý. Jednotka HZS kraje byla využita pro plnění úkolu, který v rámci IZS přísluší jiné složce. VZ bez váhání po příjezdu na místo zásahu rozhodl o nasazení všech dostupných sil a prostředků na provádění neodkladné resuscitace. Rozhodnutí bylo jednoznačně správné i přes skutečnost, že nakonec nebyl lidský život zachráněn. Oprávněnost tohoto rozhodnutí byla na základě zákona č. 320/2015 Sb., § 1, který stanovuje základní úkol hasičského záchranného sboru. Druhým rozhodnutím u tohoto popisovaného zásahu bylo postavení mobilní nehodové zástěny a následný řízený odsun nezletilých přihlížejících. VZ využil svého práva podle zákona 239/2000 Sb., § 19, s ohledem na věk přihlížejících a jejich případně způsobené psychické trauma. [2, 15]

Poslední, kazuistika č. 5, se od předchozích výrazně liší. Jde o typ mimořádné události, který se řídí souborem typových činností STČ 07/IZS na jehož základě je VZ vedoucí složky PČR. V souladu s tímto předpisem VZ včas požádal o spolupráci s JPO, což vedlo k zahájení pátrání ještě za denního světla. Dalším rozhodnutím bylo povolání vrtulníku LS PČR a to na základě interní směrnice PČR. Důležitým rozhodnutím bylo přerušování vyhledávání pohřešované osoby. Bylo tak učiněno v souladu s vyhláškou MV č. 328/2001 Sb., § 1 a důvodem bylo znovu načerpání sil zasahujících a zlepšení viditelnosti. [15, 18]

6 DISKUZE

Při volbě tématu bakalářské práce jsem se nechal inspirovat vlastními zkušenostmi, které jsem získal při své více než desetileté praxi jako příslušník hasičského záchranného sboru Středočeského kraje. Nadchla mě myšlenka vycházet při zpracování své bakalářské práce ze skutečných zásahů, kterých jsem se osobně účastnil. Chtěl jsem si touto cestou ověřit, zda pravidla určená ke koordinaci a řízení základních složek IZS jsou reálně využívána u běžných každodenních zásahů.

Cílem praktické části bakalářské práce bylo seznámení se s postupem velitele zásahu u skutečných zásahů a posouzení, zda postupoval tak, jak je uvedeno v zákonných i podzákonných předpisech. K tomu byla využita metoda kvalitativního průzkumu, který obsahoval pět ucelených kazuistik, a jejich závěrečnou analýzu. Druh událostí pro průzkum byl zvolen s ohledem na jejich poměrně častý výskyt nebo naopak pro jejich výjimečnost. Každá kazuistika byla rozdělena do tří částí tak, aby byla zřejmá veškerá důležitá fakta týkající se daného zásahu. První z částí byla charakteristika mimořádné události. Ta obsahovala popis místa, kde se mimořádná událost stala, příčiny vzniku události a popis časové a meteorologické situace. Druhou částí každé z kazuistik byl chronologicky uspořádaný popis průběhu mimořádné události a zásahu základních složek IZS. Hlavní zřetel byl brán na rozhodovací proces velitele zásahu v průběhu zásahu. Poslední částí kazuistik bylo vypsání důležitých rozhodnutí, které velitel zásahu v průběhu zásahu učinil včetně jejich stručného zdůvodnění. Závěrem celého průzkumu pak byla analýza všech zmíněných zásadních rozhodnutí velitele zásahu, která spočívala v porovnání s pravidly pro řízení a koordinaci složek IZS u společného zásahu na taktické úrovni.

První tři kazuistiky byly věnovány dopravní nehodě jako zástupci typu mimořádné události, u které se základní složky integrovaného záchranného systému setkávají velmi často. První kazuistika popisovala dopravní nehodu na dálnici, při níž došlo k vážnému zranění čtyř osob. I přesto, že se nejednalo o mimořádnou událost podle souboru typových činností STČ 09/IZS, už z počátku zásahu nesla některé znaky takové události. Jedním z hlavních znaků byl počet raněných převyšující nad počtem záchranářů. Tento nepříznivý poměr se však s následným příjezdem dalších sil a prostředků rychle změnil a velitel zásahu nemusel přistoupit k rozhodnutí o využití metody START ke třídění raněných. Bylo tedy postupováno podle STČ 08/IZS a metodického listu č. 1 D Bojového řádu jednotek požární ochrany. V souladu s těmito předpisy, zákona č. 239/2000 Sb. a vyhlášky MV č. 328/2001 Sb. velitel v průběhu toho zásahu rozhodl o využití techniky JPO pro vytvoření nárazníkového postavení k ochraně zasahujících, o uzavření dálnice a jejím následném částečném zprovoznění. Dále v souladu s metodickým listem č. 5 S Bojového řádu rozhodl o využití příslušníků jednotek požární ochrany ke spolupráci se ZZS při poskytování neodkladné zdravotní péče a vyproštění osoby z havarovaného vozidla. [2, 10, 15, 16, 17, 18]

Druhá kazuistika byla té první v několika rysech podobná a to nejen typem mimořádné události, kterým byla také dopravní nehoda. V tomto případě se jednalo o dopravní nehodu autobusu. Podle tohoto oznámení na ZOS ZZS se opět jako v prvním případě dal na začátku události předpokládat postup podle STČ 09/IZS, protože se jednalo nehodu prostředku hromadné dopravy. Dle následného zjištění, že se na místě nenachází žádné vážněji zraněné osoby, bylo nakonec opět postupováno podle STČ 08/IZS a příslušného metodického listu Bojového řádu. I zde velitel zásahu učinil několik důležitých rozhodnutí. Prvním velmi důležitým bylo provedení průzkumu místa události ihned po příjezdu první jednotky. To

vedlo ke zpřesnění informací o zraněných v rozporu s prvním oznámením. Následné použití nastavovacích žebříků pro záchranu osob z autobusu a přístupu záchranářů dovnitř bylo dalším věcným rozhodnutím VZ. Už méně potřebným se s odstupem času zdálo rozhodnutí o vytvoření druhého vstupního otvoru ve střeše autobusu. Byl sice využit k záchraně zraněných, ale nijak výrazně neovlivnil průběh jejich záchrany. Důležitým rozhodnutím v závěru zásahu bylo vyhodnocení vyproštění autobusu zpět na komunikaci jako obnovovací práce. To vedlo k úspoře finančních prostředků. Všechna tato rozhodnutí byla v souladu s pravidly vedení zásahu, i když jedno se ukázalo jako nadbytečné. [10, 16, 17, 18]

Třetí kazuistika již nesla odlišné znaky. Opět se jednalo o dopravní nehodu, ale předem bylo jasné, že se zde nebude jednat o hromadné neštěstí. Naopak z prvotních informací vyplývalo, že se bude jednat o poskytování neodkladné péče jedné osobě. Došlo zde ke střetu motorkáře s osobním vozem. To se vzápětí na místě potvrdilo a zasahující základní složky IZS na místě poskytovaly neodkladnou resuscitaci zraněné osobě v bezvědomí. VZ opět jako v první kazuistice využil svých práv daných zákonem a rozhodl o uzavření komunikace a označení místa nehody, aby nebyli ohroženi zasahující. Posléze učinil rozhodnutí o poskytnutí první psychické pomoci osobě blízké, která byla přímým svědkem nehody a úmrtí zraněného. Bezesporu šlo o správné rozhodnutí vzhledem k situaci. Následně došlo k situaci ne příliš častou. Velení zásahu si převzal vedoucí složky policie, protože na místě začala převládat jejich činnost. Došlo k tomu na základě vzájemné dohody velitelů obou složek a v souladu se zákonem. [15, 16, 17, 18]

Výrazně odlišný byl zásah popisovaný ve čtvrté kazuistice. Tento typ mimořádné události je nazýván jako spolupráce se složkami IZS. V tomto

konkrétní případě se jednalo o výpomoc ZZS při nedostatku výjezdových skupin. Jednotka HZS kraje byla na základě žádosti ZOS ZZS prostřednictvím OPIS IZS vyslána ke kolapsu staršího muže při sportovním výkonu. Jednalo se o selhání základních životních funkcí a hlavním cílem bylo jejich obnovení. Jednotka ihned po příjezdu na místo na rozkaz velitele zásahu převzala neodkladnou resuscitaci od osoby, která ji poskytovala do příjezdu jednotky. To bylo jediné možné rozhodnutí, které se dalo v daný okamžik udělat. Jako další VZ rozhodl o oddělení místa zásahu od přihlížejících a jejich následný odsun, aby vzhledem k jejich nízkému věku nehrozil rozvoj nějaké psychické poruchy. Velmi důležitým rozhodnutím tohoto zásahu bylo povolání členky týmu posttraumatické intervenční péče a krajské psycholožky HZS na místo zásahu aby poskytla první psychickou pomoc rodinným příslušníkům zesnulého. [10, 15, 16, 17, 18, 20]

Poslední kazuistikou byla událost, jejímž vedením je na základě platných pravidel primárně pověřen příslušník PČR. Tímto typem mimořádné události bylo pátrání po pohřešované osobě. Postup pro řízení a koordinaci složek IZS při takové události se řídí STČ 07/IZS. V tomto případě byl velitelem zásahu dosahový důstojník PČR, který v souladu s pravidly vedl celý zásah. Jeho důležitým rozhodnutím bylo včasné požádání o součinnost s jednotkami požární ochrany prostřednictvím OPIS IZS a vyžádání vrtulníku LS PČR prostřednictvím OS PČR. Zásadním rozhodnutím bylo přerušování pátrací akce za účelem obnovení sil zasahujících a přesunutí této činnosti na dopoledne, kdy bude zajištěna lepší viditelnost a tím zvýšena efektivita pátrání a sníženo nebezpečí úrazu u zasahujících. [15, 16, 17, 18, 22]

Obecně lze konstatovat, že velitelé zásahů ve všech zmiňovaných kazuistikách postupovali v souladu se všemi platnými postupy. Přitom využívali svých

zkušeností a logické úvahy, aby zmíněná pravidla pro řízení a koordinaci složek IZS u společného zásahu co nejefektivněji uvedli v praxi. Z výše uvedeného vyplývá, že zákony, vyhlášky a ostatní předpisy pro spolupráci v rámci integrovaného záchranného systému jsou nastaveny správně a není potřeba je měnit. Možná s ohledem na přibývajících zkušenosti od společných zásahů v budoucnu vyplyne potřeba rozšířit soubor typových činností IZS. Jistým doporučením pro praxi vyplývající z této práce je ještě zintenzivnit školení s důrazem na činnosti ostatních základních složek IZS. Především pak v oblasti poskytování přednemocniční neodkladné péče zraněným. Jako nejvhodnější se jeví provádění součinnostních taktických i prověřovacích cvičení základních složek integrovaného záchranného systému u co nejširší škály typů mimořádných událostí. [2, 15, 16, 17, 18]

7 ZÁVĚR

Tématem bakalářské práce bylo „Taktické řízení složek integrovaného záchranného systému u společného zásahu“, která byla rozdělena na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části se věnovala popisu systému jako celku včetně jeho vzniku a jeho struktury. Následně se práce věnovala podrobnějšímu popisu základních složek integrovaného záchranného systému, především pak jejich hlavním úkolům v rámci celého systému, jejich organizační struktury a legislativním dokumentům, kterými se řídí. Na konci teoretické části byla obecně popsána základní pravidla spolupráce u společného zásahu složek IZS.

V praktické části byl proveden kvalitativní průzkum pomocí kazuistik obsahující charakteristiku mimořádné události, chronologický popis průběhu zásahu a výpis nejdůležitějších rozhodnutí velitele zásahu. Bylo použito pět kazuistik, ze kterých se tři věnovaly dopravní nehodě na pozemní komunikaci, jedna spolupráci se složkami IZS a poslední pátrání po pohřešované osobě. Všechny kazuistiky vycházely ze skutečných zásahů, kterých se autor této práce, jako příslušník hasičského záchranného sboru, osobně zúčastnil a byl tedy jejich přímým svědkem. Výzkum byl zakončen analýzou jednotlivých rozhodnutí popsaných v kazuistikách založenou na jejich posouzení se stanovenými pravidly.

Cílem práce bylo popsat integrovaný záchranný systém, jeho složky a pravidla vedení společného zásahu, a zároveň porovnat, zda jsou tato pravidla prakticky využívána. To bezesporu splnila a mimo jiné poukázala na fakt dobré připravenosti velitelů jednotlivých složek IZS a používání citu a respektu při jejich rozhodování.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

IZS – Integrovaný záchranný systém

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

GŘ – Generální ředitelství

OPIS – Operační a informační středisko

KOPIS – Krajské operační a informační středisko

JPO – Jednotka požární ochrany

PO – Požární ochrana

CAS – Cisternová automobilová stříkačka

RZA – Rychlý zásahový automobil

VYA – Vyprošťovací automobil

VEA – Velitelský automobil

TA – Technický automobil

SaP – Síly a prostředky

ÚO – Územní odbor

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

JSDH – Jednotka sboru dobrovolných hasičů

ŘD – Řídící důstojník

VČ – Velitel čety

PIP – Posttraumatická intervenční péče

PPP – První psychická pomoc

VZ – Velitel zásahu

ZZS – Zdravotnická záchranná služba

RV – Rendez-Vous

RLP – Rychlá lékařská pomoc

RZP – Rychlá zdravotnická pomoc

LZS – Letecká zdravotnická služba

KPR – Kardiopulmonální resuscitace

AED – Automatizovaný Externí Defibrilátor

ZOS – Zdravotnické operační středisko

PČR – Policie České republiky

OS – Operační středisko

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

OA – Osobní automobil

NA – Nákladní automobil

START – Snadná terapie a rychlé třídění

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ŠÍN, Robin. *Medicína katastrof*. Praha: Galén, [2017]. ISBN 978-80-7492-295-4.
- [2] ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů - znění od 1. 1. 2018. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 7. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239/zneni-20180101#f2059300>
- [3] HZS ČR [online]. [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>
- [4] ČESKO. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru) - znění od 1. 7. 2017. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 7. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320/zneni-20170701#f5710082>
- [5] ČESKO. Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně - znění od 1. 1. 2018. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 7. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133/zneni-20180101#f2803882>
- [6] ČESKO. Vyhláška č. 247/2001 Sb., Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany - znění od 15. 6. 2012. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 7. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247/zneni-20120615#f2212048>

- [7] ČESKO. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) - znění od 1. 8. 2017. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 7. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240/zneni-20170801#f2059820>
- [8] HZS ČR [online]. [cit. 2019-03-07]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/webove-stranky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx#generalni>
- [9] Krizová legislativa (soubor zákonů). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, [2016]. ISBN 978-80-7380-627-9.
- [10] ČESKO. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě - znění od 1. 7. 2017. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 17. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374/zneni-20170701#f4439490>
- [11] ČESKO. Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) - znění od 2. 3. 2019. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 17. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372/zneni-20190302#f4436895>
- [12] ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky - znění od 4. 10. 2017. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 17. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273/zneni-20171004#f3877986>

- [13] Policie ČR [online]. [cit. 2019-04-22]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/policie-cr.aspx>
- [14] VOLF, Oldřich. Teorie řízení zásahu složek integrovaného záchranného systému: nauka o velení. Karlovy Vary: Oldřich Volf, 2018. ISBN 978-80-270-4966-0.
- [15] ČESKO. Vyhláška č. 328/2001 Sb., Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému - znění od 1. 1. 2004. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 22. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328/zneni-20040101#f2235605>
- [16] TRČKA, Martin. Provádění požárního zásahu. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-135-4.
- [17] Bojový řád jednotek požární ochrany. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2018. ISBN 80-86111-91-1.
- [18] Katalog typových činností složek IZS. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. ISBN 978-80-7385-028-9.
- [19] LUKÁŠ, Luděk. Informační podpora integrovaného záchranného systému. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN isbn978-80-7385-105-7.

- [20] MARTÍNEK, Bohumír a Jan TVRDEK. Základy integrovaného záchranného systému. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN isbn978-80-7251-338-3.
- [21] ŠENOVSKÝ, Michail a Karol BALOG. Integrální bezpečnost. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN isbn978-80-7385-076-0.
- [22] ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. Integrovaný záchranný systém. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN isbn978-80-7385-007-4.

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obr. 1 – Místo zásahu kazuistiky 1 (zdroj: TRANS HOSPITAL PLUS, s.r.o.)	39
Obr. 2 – Převrácený autobus (zdroj: HZS Středočeského kraje)	45
Obr. 3 – Místo zásahu kazuistiky 3 (zdroj: HZS Středočeského kraje)	50
Obr. 4 – Místo zásahu kazuistiky 4 (zdroj: HZS Středočeského kraje)	54
Obr. 5 – Místo shromáždění SaP (zdroj: HZS Středočeského kraje)	58